

FRA LANDSSTYRELSEN

Undervisningsministeriets konference på Skarrildhus

DANMARKS
BILLED
KUNST
 LÆRERE

Den 27. og 28. august afholdt Undervisningsministeriet en konference på Skarrildhus med titlen:

“De praktiske/musiske fag i folkeskolen — status og fremtid.”

Til denne konference var inviteret et bredt udsnit af interessenter inden for og uden for skolens daglige virke både fra undervisningsministeriet, kulturministeriet, de praktiske musiske foreninger, medlemmer fra Rådgivningsgruppen vedr. de praktiske musiske fag og repræsentanter fra skolerådet.

Formålet med konferencen var at sætte fokus på de praktiske musiske fag. Undervisningsministeriet ønskede at gøre status over de praktiske musiske fag i folkeskolen og at drøfte de fremtidige udviklingsperspektiver.

Der var indlæg fra Lars Nyengaard, LEGO Education, Lars Qvortrup, Dekan ved DPU, Lene Tanggaard Pedersen, prof. Aalborg Universitet og skoleinspektør Arne Sloth Kristoffersen, Støvring.

Interessen for de praktiske musiske fag skal ses i lyset af, at Danmark har fået international konkurrence vedr. parametrene: kreativitet og innovation.

Som flere af foredragsholderne udtrykte det: I Danmark mener vi, at vi kan leve af at outsource produktion, og koncentrere os om design, men i Sydøstasien sætter man lige nu også på at udvikle kreativitet og innovation, og hvad gør vi så?

Derfor skal de praktiske musiske fag styrkes!

Lars Qvortrup fremhævede bl.a. at kreativitet er evnen til at kunne forholde sig til, hvorfor man gør som man gør, og at man bliver kreativ af, at der er begrænsede muligheder. På den baggrund fremlagde han “en begrænsningens didaktik”, hvor undervisere tilrettelagde undervisningsforløb, der gav eleverne modstand og dermed mulighed for at udvikle kreativ tænkning. Det var en væsentlig pointe, at man kun kan lave begrænsninger, hvis man mestrer et fag.

Lene Tanggaard Pedersens foredrag handlede om kreativitet og læring, og hun havde undersøgt, hvad der var kreativitetsfremmende læring. Her fandt hun bl.a. frem til, at eleverne skal have lov til at udfolde sig over længere tid med materialet, og at undervisningen skal lægge vægt på både fordybelse og produkt. Endvidere skal undervisningsforløbene give eleverne mulighed for at blive gode til at danne synteser og til at analysere nye ideer samt kunne se praktiske muligheder.

Ovenstående understøtter den praksisviden, vi har som lærere i de praktiske musiske fag. Vi ved, at kreative processer tager tid. Vi ved, at eleverne skal have færdigheder og håndværksmæssig kunnen og viden inden for vore respektive fagområder, og vi ved, at tilrettelæggelse af kreativitetsudviklende undervisningsforløb kræver veluddannede lærere, der kender deres fagområde og er fagdidaktisk velfunderede.

Så der fremkom intet nyt under solen på konferencen - ikke andet end, at det endnu engang blev fastslået, at de praktiske musiske fag er væsentlige - både for Danmarks økonomi, men sandelig også for det enkelte individs dannelse. De praktiske musiske fag er fag i deres egen ret, med deres respektive fagligheder, der hver især er udviklende for det enkelte individ, og samtidig leverer de praktiske musiske fag væsentlige fagligheder og færdigheder til arbejdet med tværgående emner og problemfelter.

Men det var nyt og positivt, at gruppen af konferencedeltagere var bredere repræsenteret, så der var mulighed for dialog og udvekslinger på tværs af faggrupper og fagkonstellationer.

Det var dog et gennemgående tema på konferencen, at der mangler forskning indenfor det praktiske musiske område, og at den nye læreruddannelse ville medføre en katastrofal mangel på linjefagsuddannede lærere i de praktiske musiske fag i fremtiden.

På konferencens 2. dag var der dialog café. Her mødtes deltagerne til drøftelser ud fra forskellige overskrifter, såsom: “fagenes betegnelse og udstrækning”, “lærerkvalifikation”, “Samarbejde mellem kulturinstitutioner og skolen” og “Evaluering og prøver”. Hensigten med disse drøftelser var at supplere Rådgivningsgruppens anbefalinger til, hvordan de praktiske musiske fag kan styrkes.

I oplægget til konferencen stod, at undervisningsminister Bertel Haarder og daværende kulturminister Brian Mikkelsen i nær fremtid ville fremlægge en plan for, hvorledes der konkret kunne følges op på rådgivningsgruppens anbefalinger for de praktiske musiske fag, og konferencens drøftelser ville indgå som inspiration i dette.

På konferencens sidste dag var der paneldebat efter oplæg fra paneldeltagerne, og konferencens temaer blev endnu engang berørt. Ligeledes blev det fremført, at de praktiske musiske fag, foruden at kunne fungere som redskaber i skolens øvrige fag, også er fag i deres egen ret.

De praktiske musiske fags særkende

De praktiske musiske fag har ikke eneret på kreativitet. Det skulle gerne udvikles i alle fag, men de praktiske musiske fag har en tilgang til nogle læreprocesser, vi benævner som æstetiske læreprocesser, fordi de er af en særlig art: De praktiske musiske fag benytter sig af nogle særlige midler (formsprog, tegnsystemer, sanselige symboler) til at formulere og kommunikere den umiddelbare sanselige opfattelse af omverdenen. Vores direkte sansning af verden omformes/oversættes gennem det værktøj, medie eller symbolsystem, vi bruger til at give vores erfaringer form. Og det konkrete udtryk for denne oversættelse, denne re-præsentation sanser vi så igen. Dertil kommer, at der er tale om forskellige former for sansning eller sansemodaliteter og forskellige formsprog i de forskellige praktiske musiske fag.

Den erkendelse, der kommer ud af arbejdet med de sanselige symbolsystemer i de forskellige PM fag, betegner vi som æstetisk erkendelse. Det er erkendelser, som vi kun kan opnå ved at arbejde med de forskellige PM fags sansemodaliteter og symbolsystemer.

Derfor må billedfaget opprioriteres

Alice Carlsund,
 landsformand, Danmarks Billedkunstlærere